

Prawo do otrzymania dotacji oświatowej związane jest z prowadzeniem szkoły, w której kształceni są uczniowie. Liczba uczniów wpływa na wysokość dotacji.

Zgodnie z art. 88 ust. 4 pkt 1 Prawa oświatowego założenie szkoły lub placówki publicznej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną wymaga zezwolenia właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego, której zadaniem jest prowadzenie szkół lub placówek publicznych odpowiednio danego typu lub rodzaju, wydanego po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty.

Zezwolenie na założenie szkoły lub placówki publicznej jest decyzją administracyjną, która w sposób ścisły określa ramy, w jakich funkcjonować ma placówka. Nie jest to akt, który udziela generalnej zgody na prowadzenie działalności oświatowej przez podmiot inny niż jednostka samorządu terytorialnego, ale właśnie akt reglamentujący w ścisły sposób zakres uprawnień takiego podmiotu. Innymi słowy zezwolenie na założenie szkoły lub placówki publicznej umożliwia prowadzenie działalności edukacyjnej jedynie w zakresie określonym w zezwoleniu. Wynika to z faktu, że realizuje ona zadania oświatowe zastrzeżone dla podmiotów publicznych (zadania własne gmin czy powiatów - art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie powiatowym), korzysta ze środków publicznych w postaci dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 25 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych). Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie edukacji publicznej należy do zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, natomiast pozostałe osoby prawne lub osoby fizyczne pełnią w zakresie zaspokajania tych potrzeb tylko funkcję uzupełniającą (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 kwietnia 2014 r. o sygn. akt I OSK 147/14).

Przejawem dbałości o interes publiczny jest także norma art. 89 ust. 1 Prawa oświatowego, zgodnie z którą szkoła publiczna może zostać zlikwidowana przez organ prowadzący z końcem roku szkolnego, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu - kształcącej także w tym samym lub zbliżonym zawodzie. Kładzie ona nacisk na zakończenie działalności szkoły publicznej z końcem roku szkolnego a nie w dowolnym momencie i na ochronę interesów uczniów do niej uczęszczających. Prowadzenie szkoły jest stanem faktycznym wytworzonym przez organ prowadzący po spełnieniu określonych warunków, w tym po uzyskaniu wymaganego w art. 88 ust. 4 Prawa oświatowego zezwolenia właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego na założenie szkoły. Cofnięcie zezwolenia na założenie szkoły nie oznacza jednak, że szkoła zaprzestaje swojej działalności od dnia wydania decyzji ostatecznej o cofnięciu zezwolenia na założenie szkoły. Nie oznacza również, że organ prowadzący przestaje prowadzić szkołę w rozumieniu art. 25 ust. 3 u.f.z.o.

Jak wskazał NSA w wyroku z dnia 24 lipca 2026 r. (I GSK 1404/25), w Prawie oświatowym istnieje pewna luka, ponieważ nie ma ogólnego przepisu regulującego skutki cofnięcia zezwolenia na założenie szkoły w zakresie zaprzestania działalności szkoły i jej prowadzenia. Jedynym przepisem, który reguluje skutki cofnięcia zezwolenia w sferze likwidacji szkoły (jednak tylko ze wskazaniem niektórych przyczyn, innych niż w rozpatrywanej sprawie) jest art. 56 ust. 5 Prawa oświatowego. Stanowi on, że w przypadku szkoły prowadzonej przez osobę prawną lub fizyczną, z wyjątkiem szkoły prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego, niewykonanie polecenia, o którym mowa w ust. 1 lub 2, może stanowić podstawę cofnięcia, w drodze decyzji, zezwolenia na założenie tej szkoły. Cofnięcie zezwolenia na założenie szkoły jest równoznaczne z postawieniem jej w stan likwidacji.

Cofnięcie zezwolenia na założenie szkoły a wypłata dotacji oświatowej

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: środa, 07, październik 2026 10:49

Katarzyna Liszka-Michałka

Odsłony: 61

W rozpatrywanej przez NSA sprawie powodem cofnięcia zezwolenia było nieuprawnione rozszerzenie zakresu nauczania o zawód nieobjęty zezwoleniem. Nie jest to przesłanka wymieniona w art. 56 ust. 1 Prawa oświatowego. Niemniej jednak, z faktu cofnięcia zezwolenia wynika, że odkąd decyzja w tej sprawie jest ostateczna, osoba prowadząca szkołę publiczną jest uprawniona do końca roku szkolnego do zakończenia działalności oświatowej i zapewnienia swoim uczniom kontynuacji edukacji na warunkach opisanych w art. 89 ust. 1 Prawa oświatowego. W konsekwencji dojdzie do likwidacji szkoły publicznej. Zatem decyzja cofająca zezwolenie na założenie szkoły publicznej rodzi konsekwencje w postaci postawienia jej w stan likwidacji i likwidacji szkoły publicznej z zastosowaniem reguł wynikających z art. 89 Prawa oświatowego. Dlatego, dopóki w toku procesu likwidacji szkoły, jest ona prowadzona przez organ prowadzący i kształci uczniów, organ jest uprawniony do otrzymania dotacji zgodnie z art. 25 ust. 3 u.f.z.o.

W związku z powyższym NSA uznał, że nie można zaprzestać wypłacania dotacji, jedynie z tej przyczyny, że została wydana decyzja o cofnięciu zezwolenia na założenie szkoły, ponieważ brak jest podstawy prawnej, która pozwala tego dokonać organowi. Czynność taka uznana została przez sąd za bezskuteczną.

Źródło: orzeczenia.nsa.gov.pl